

ЗОЛОТЕ ПРАВИЛО МОРАЛЬНОСТІ ТА ЗОЛОТЕ ПРАВИЛО НАКОПИЧЕННЯ БОРГУ: СПІВВІДНОШЕННЯ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК

*Д. Ясинська,
аспірантка, О.В. Добровольська, доктор
економічних наук, доцент Дніпровський
державний аграрно-економічний університет*

Згадки про золоте правило моральності датуються першим тисячоліттям до нашої ери. Теза «(не) вчиняй з іншими так, як ти (не) хотів би щоб вчиняли по відношенню до тебе» згадується в багатьох світових релігіях, нею керується більшість філософів, в найдавніших джерелах права, таких як: Закони Манавадхармашастра, XII таблиць, та ін., в тому числі, у відповідності до нього регулювались суспільні відносини, а взірці світової літератури та мистецтва присвячували йому свої твори. Наприклад, Конфуцій на питання учня про те чи можливо все життя керуватись одним словом, відповів: «Це слово – взаємність. Не вчиняй з іншими так, як не хотів би, щоб вчиняли з тобою». Християнська думка розглядає золоте правило моральності крізь призму любові: «Закон же любові полягає в тому, щоб людина бажала ближньому того ж самого добра,

якого бажає і собі та не бажала йому такого зла, якого не бажає собі».

Отже, один з основних законів всіх часів можна відобразити відношенням поведінки до себе до поведінки до інших людей за наступною формулою:

$$V_x = \frac{D_x}{Y_x} \quad (1)$$

де V_x – раціональне зерно золотого правила моральності; D_x – повинність здійснити вчинок (або утриматись)

Y_x – область бажань (причина).

В свою чергу, даний закон супроводжує усі сфери життя, включаючи політику, економіку, право. Тому, зосередимось на його дії крізь призму економічної кризи і звернемось до самої причини її утворення. Таким чином, процес утворення економічної кризи можна пояснити за допомогою загальноприйнятого «золотого правила моральності» шляхом надання відповіді на питання «золотого правила накопичення боргу».

Отже, свого роду інша версія «золотого правила моральності» в економічній доктрині буде передбачати собою «золоте правило накопичення боргу». Тобто, чим вище реальне економічне зростання, тим нижче реальні ставки процентів по державному боргу і більш жорсткою фіскальна політика (тобто первинний дефіцит бюджету від'ємний), тим безпечнішим і стабільнішим є процес накопичення

державного боргу. Класичне «золоте правило накопичення державного боргу» полягає в додержанні нерівності

$$i > g \quad (2)$$

де i – реальна ставка процентів по виплатах державних зобов'язань; g – реальне економічне зростання

Таким чином, для того, щоб правило було вірним і працювало – необхідно дотримання нерівності, а саме щоб реальні темпи економічного зростання були вищими за реальні ставки процентів по виплатах державного боргу. Різницю між реальною процентною ставкою та індексом економічного зростання називають диференціалом процентної ставки відносно економічного зростання ($i-g$). Згідно із «золотим правилом», він має бути від'ємним [1].

Так, оскільки забезпечення сталого економічного розвитку здійснюється шляхом успішного функціонування більшості сегментів нашої промисловості, серед яких виокремимо: сільськогосподарський, будівельний, машинобудівний, металургійний та інші, важливим вбачається дослідження питання здійснення та регулювання суспільних відносин саме на підставі засад доброчесності.

І в даному випадку виникає причинно – наслідковий взаємозв'язок між

«золотим правилом моральності», тобто, чесним трудом людей, який здійснюється на засадах доброчесності, шляхом докладання максимальних зусиль для отримання суспільно корисного результату, що i призводить до динамічного економічного розвитку всієї держави, та «золотим правилом накопичення боргу», яке передбачає собою збільшення грошового боргу під час економічного розвитку держави. Отже, бачимо, що ці два правила в

економічній доктрині працюють, а тому, з метою нівелювання ризиків виникнення макроекономічної кризи – необхідно слідкувати за дотриманням правила моральності, яке буде також регулювати економічний розвиток, і в момент стимулювання правила боргу – контролювати процес шляхом забезпечення превентивних заходів, наприклад, посиленням державної фіскальної політики.

Література:

1. Н.І. Демчук, Т.Є. Унковська. Чи можливе економічне диво в Україні? Економіка України. 2013. Вип. 12 (625) с. 4 – 20.